

Põlvamaa, Räpina vald

Meelva mets

riigimetsa majandamise kava aastateks 2022-2031

Koostaja: Tiit Timberg
veebruar-mai 2022

Sisukord

<u>I Ülevaade Meelva metsa majandamise kavaga hõlmatud riigimetsadest</u>	<u>4</u>
<u>II Üldised põhimõtted riigimetsade majandamisel</u>	<u>8</u>
<u>III Metsade majandamise kava aastateks 2022–2031</u>	<u>9</u>
<u>IV Mõisted</u>	<u>14</u>

Hea lugeja!

Mets on Eesti rikkus. Meile kõigile on oluline, et meie metsad oleksid elujõulised, erinevas vanuses, mitmekesised ja terved. Selline seisund saavutatakse metsa kasvatades, kasutades, uuendades ja kaitstes. Nõnda tagame, et igal järgmisel põlvkonnal on samaväärselt meiega noort metsa, keskealist metsa ja raieküpsset metsa ning võimalus kasutada nende metsadega kaasnevaid hüvesid. Erinevas vanuses mets on vajalik ka ökoloogilise mitmekesisuse tagamiseks, sest eri liigid vajavad erinevaid tingimusi ja elupaiku.

Enamus Eesti metsadest on poollooduslikud ehk inimene on need kunagi istutanud ning loodus teisi puuliike omalt poolt lisanud. Elujõulise metsa saamiseks järgnevad istutamisele metsakasvatustööd. Kui mets saab raieküpses, siis puit raiutakse ja asemele kasvatatakse uus mets.

Metsa kasvatamise võtted on erinevad ja need olenevad kohapealsetest looduslikest tingimustest. Eesti tingimustes on kõige tulemuslikum uuendada metsa lageraiega, millega luuakse taimede kasvuks soodsad valgustingimused. Looduslikult on lageraiele sarnaseid tingimusi varem loonud põlengud ja tormid, mida täna aga esineb harvem ja väiksemal pindalal kui sada aastat tagasi.

Püsimetsamajandust pärsib Eestis enamasti metsade liigiline koosseis ja metsamuldade viljakus. Uue metsa kasvatamine vana metsa varjus on võimalik vaid väheviljakates männikutes, mida on Eestis vaid 6% metsamaast.

Metsa raiudes saame taastuvat ja keskkonnasõbralikku materjali, mida kasutame energia saamiseks, ehituses, mööblitööstuses, paberi tootmiseks ja paljuks muuks. Lisaks luuakse riigimetsas looduses liikumise võimalusi, kaitstakse loodusväärtusi ja kultuuriobjekte ning toetatakse teadusuuringuid.

Selleks, et säilitada Meelva metsa püsimine ja mitmekülgne kasutus ka tulevikus, oleme kokku pannud riigimetsa majandamise kava aastateks 2022–2031.

I Ülevaade Meelva metsa majandamise kavaga hõlmatud riigimetsadest

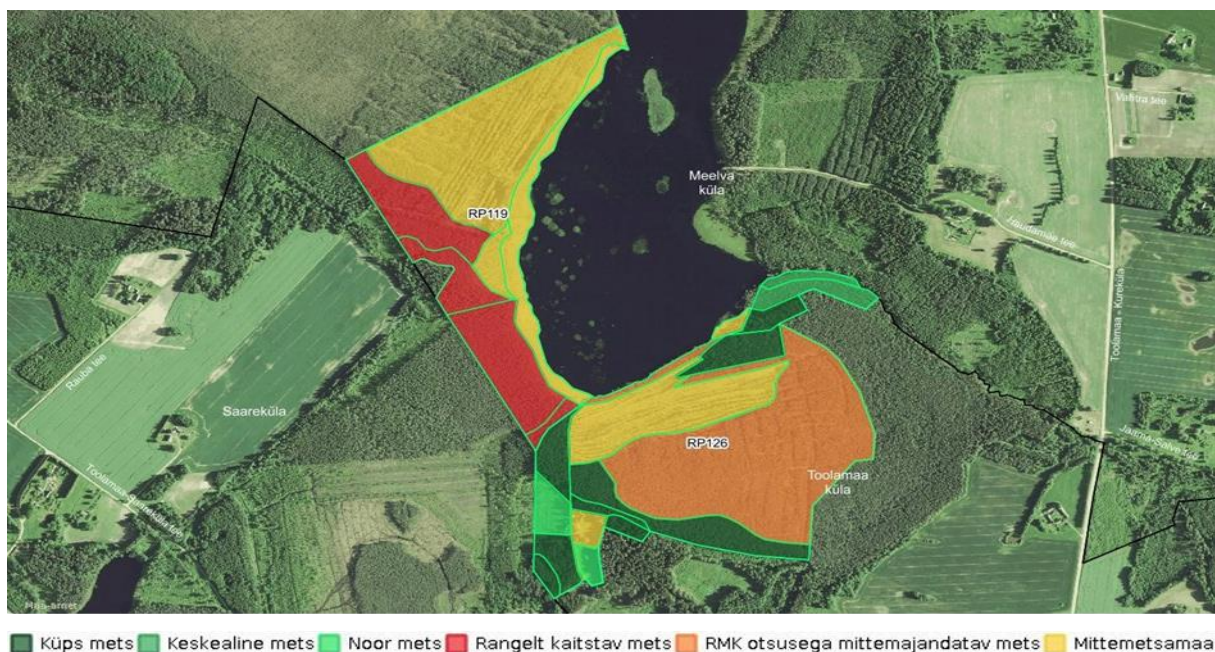
Meelva järve lähiümbruses asub RMK hallatavat metsamaad 57.0 ha (Tabel 1, Kaart 1). Sellest 8.9 ha asub looduskaitse rangeimas, Meelva MKA sihtkaitsevööndis, kus mitte mingit metsa majandamist ei toimu. RMK on oma otsusega arvanud majandamisest välja 17.2 ha järveäärseid metsakooslusi. Mittemetsamaaks on suuremad sood (Turbasuu, osalislt Määrastu soo). Ala metsade jagunemine majandamise kategooriatesse (%) annab ülevaate joonis 1.

Tabel 1. Riigimetsamaa jagunemine (ha).

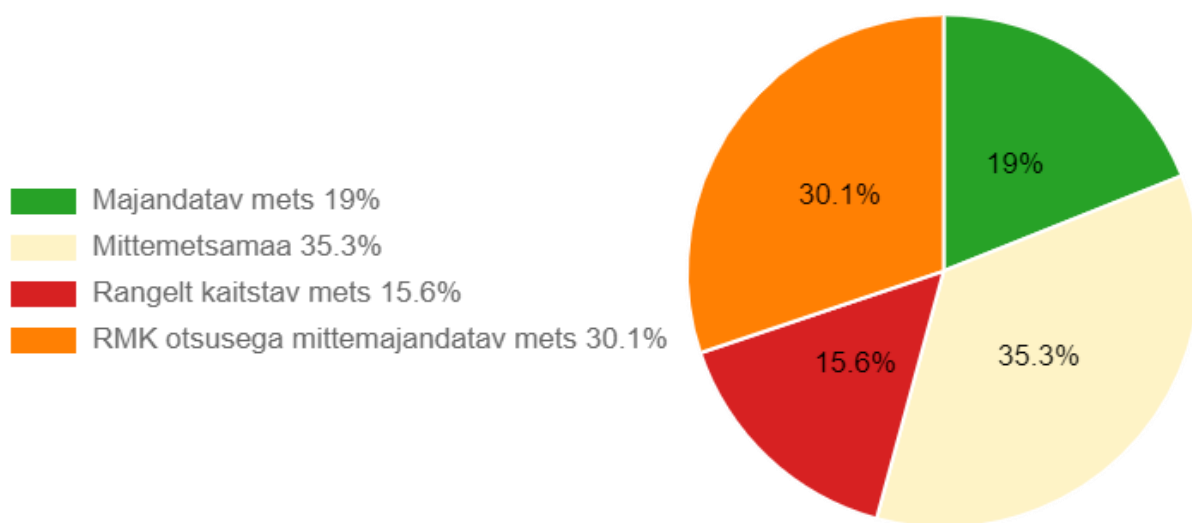
Rangelt kaitstav mets / Meelva MKA	8.9
RMK otsusega mittemajandatav mets / järve kaldakooslused	17.2
Mittemetsamaa /sood	20.1
Kokku	46.2
Majandatav mets	10.8
Kõik kokku	57.0

Majandatavate metsade pindala on kokku 10.8 ha. Metsadest enamuse moodustavad männikud, järgnevad kuusikud. Kaasikud on esindatud vähesel määral (Joonis 2).

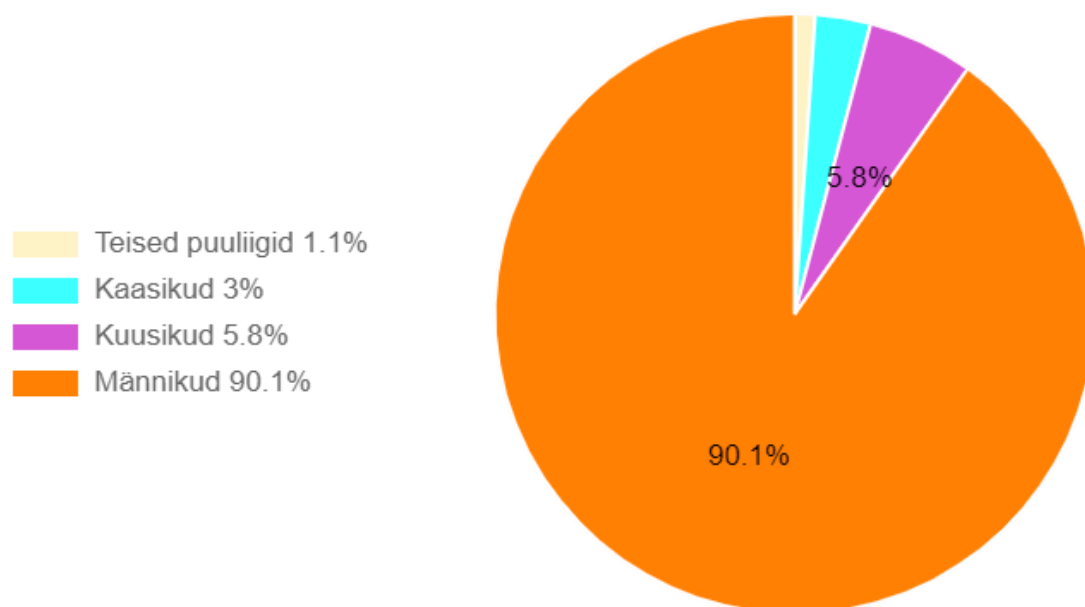
Ala metsade vanuseline jaotus on toodud joonistel 2-5.

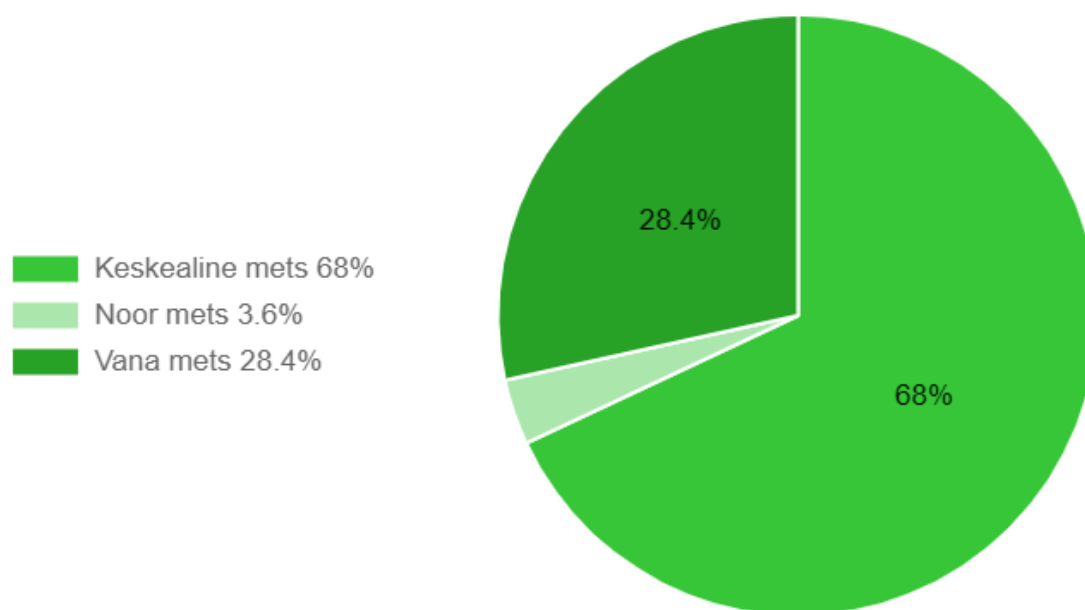
Kaart 1. Ala metsade jagunemine vanuste ja majandamise kategooriate kaupa 2022.aastal

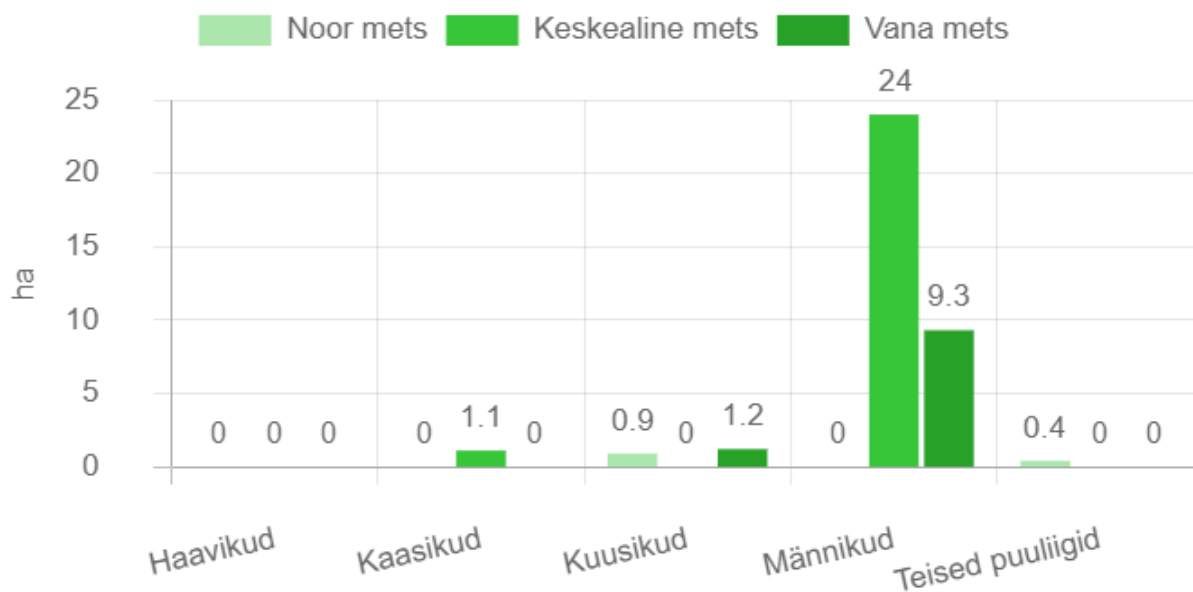
Joonis 1. Ala metsade jagunemine majandamise kategooriatesse (ha) 2022.aastal

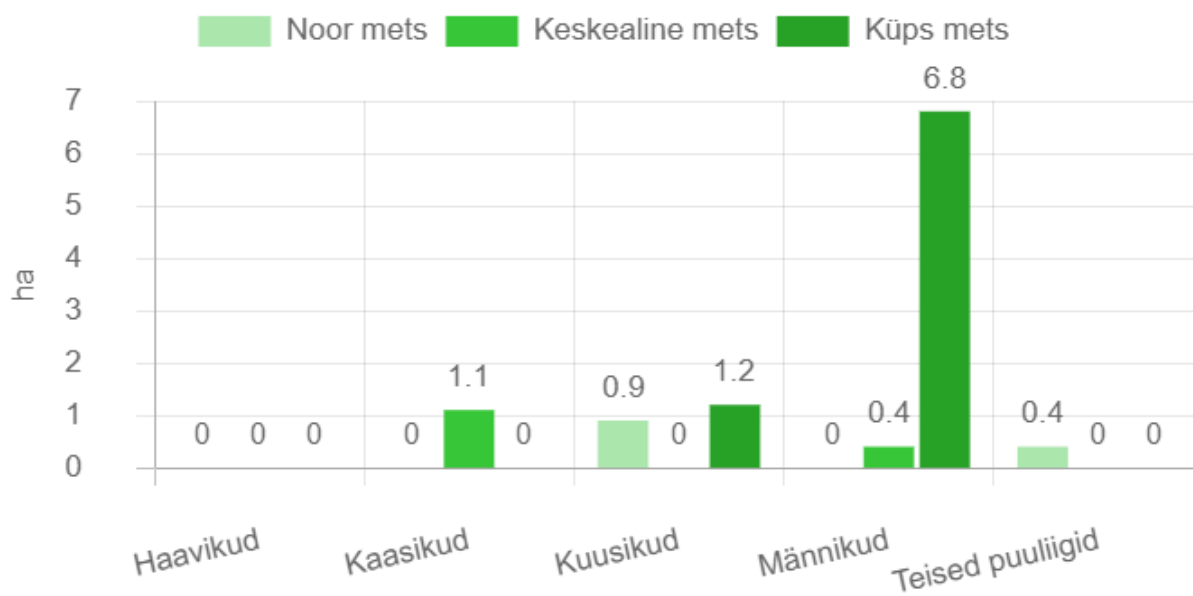
Joonis 2. Ala kõigi metsade jagunemine puuliikide kaupa (%) 2022.aastal

Joonis 3. Ala kõigi metsade vanuseline jaotus (%) 2022.aastal.

Joonis 4. Ala kõigi metsade vanuseline jaotus (ha) puuliikide kaupa 2022.aastal

Joonis 5. Ala kõigi metsade vanuseline jaotus (ha) puuliikide kaupa 2022.aastal

II Üldised põhimõtted riigimetsade majandamisel

Metsi majandatakse viisil, et oleks tagatud metsade uuenemine ja mitmekülgne kasutus ka tulevikus. Tuleviku metsahoiu mõttes planeerime metsade uuendamist sihiga tagada puistute ühtlasem jagunemine vanusegruppidesse.

- Uus mets pannakse lankidel kasvama hiljemalt kahe aasta jooksul pärast raiet.
- Kõige enne raiutakse metsad, mis on vanemad või mille tervislik seisund on halb.
- Raided planeeritakse selliselt, et raiutaks võimalikult harva.
- Raielangid püütakse sobitada maastikku. Raiete puhul püütakse mitte tükeldada väljakujunenud metsamassiive ning välditakse suurte avatud vaadete tekkimist.
- Lageraie lankidega ei ületata väljakujunenud metsaradasid ja teid.
- Lageraie puhul jälgitakse selle kõrvale jääva ala olukorda. Uuel langil ei alustata lageraiega enne, kui kõrvaloleval langil kasvab ca 1 meetri kõrgune noor mets.
- Teede ja radade ääres jäetakse lageraie langile tavapärasest rohkem säilikpuid (20–70 tk/ha) või säilikpuude suuremaid gruppe.
- Noortes ja keskealistes metsades tehakse hooldusraiet vastavalt metsade vajadustele.
- Eriolukordade – tormi- ja muude oluliste metsakahjustuste – tõttu tekkivatest töödest teavitab RMK kogukonda eraldi ning need võivad tuua kavandatud töödesse muudatusi.

III Metsade majandamise kava aastateks 2022–2031

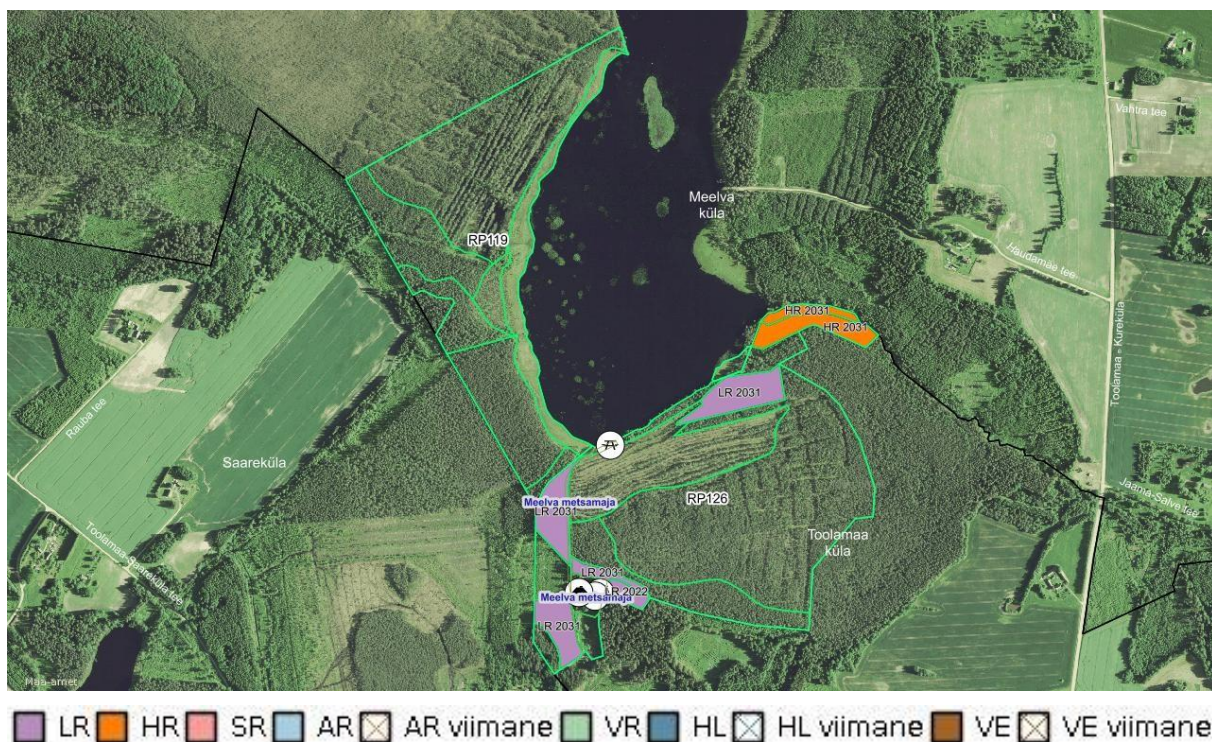
Metsade majandamist järgneval kümnendil mõjutavad olulisel määral 2022.aasta kevadel Meelva metsa-ala piiridel tehtavad mahukad (kokku pindalaga üle 5 ha) ürasekirüüste likvideerimisele suunatud raied kuusikutes. Sellest tulenevalt on Meelva järve lähiumbruse raied kavandatud 2031.aastasse.

Arvestades majanduspiirangutega ja majandatava metsa vanuselist ja puuliigilist koosseisu ning kasvutingimusi, on Meelva riigimetsade uuendamiseks vajalik teha lähema 10 aasta jooksul lageraieid kokku 3.9 ha (Tabel 2), mis moodustab 49% täna raieküpsete metsade pindalast. Sellise raiete mahuga on võimalik liikuda raieküpsete ja noorte metsade osakaalu võrdsustamise suunas (Joonis 3, Joonis 7). Noorte metsade osakaal liigub 4%-lt 15%-ni ja küpsete metsade osakaal liigub 28%-lt 18%-le.

Raied plaanime teha kahel korral – aastatel 2022 ja 2031 (Tabel 2). Tabelis 3 on toodud raietetööde nimekiri koos uuendatavate puuliikidega.

Tabel 2. Raiete pindala (ha)

Aasta	Lageraie	Harvendusraie
2022	0.30	0
2031	3.60	1.50
Kokku	3.90	1.50

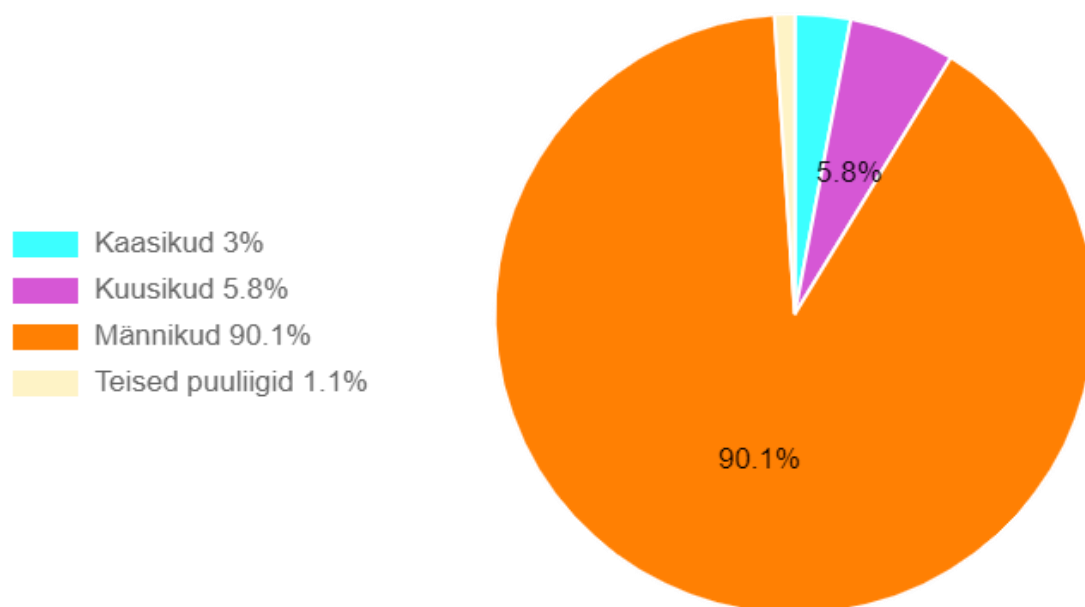

Kaart 2. Alal planeeritud raied aastateks 2022-2031.

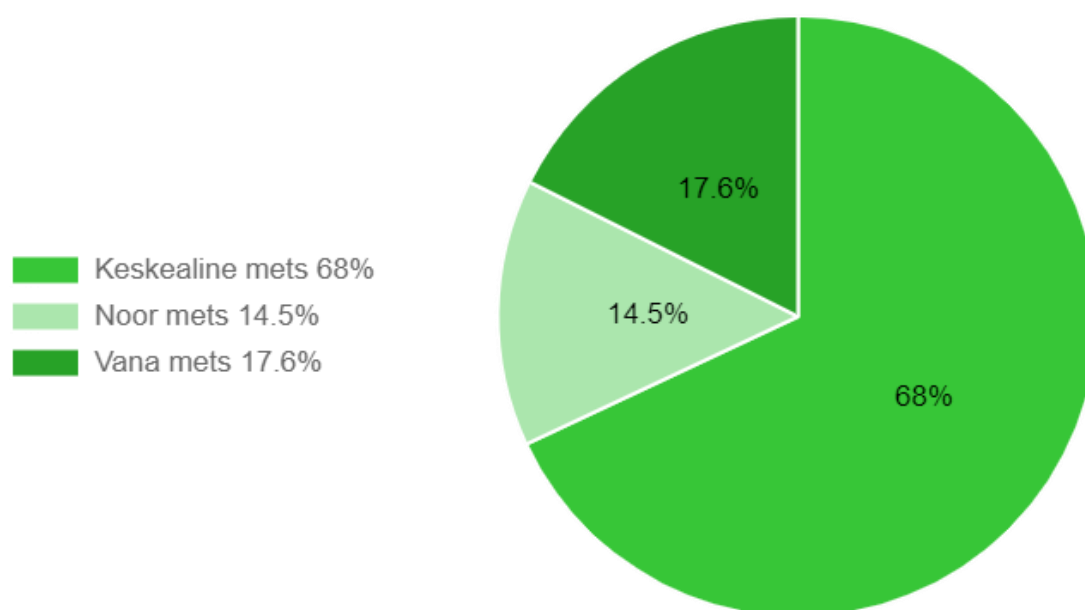
Tabel 3. Raiete nimekiri koos uuendatava puuliigiga.

Kvartal	Eraldis	Puistu	Raieliik	Raieaasta	Uuendatav puuliik	Pindala, ha
RP126	2	Männikud	LR	2031	Mänd	1.4
RP126	4	Kaasikud	HR	2031	-	1.1
RP126	5	Männikud	HR	2031	-	0.4
RP126	14	Männikud	LR	2031	Mänd	1
RP126	19	Kuusikud	LR	2022	Kuusk	0.3
RP126	20	Männikud	LR	2031	Mänd	0.3
RP126	41	Kuusikud	LR	2031	Kuusk	0.9

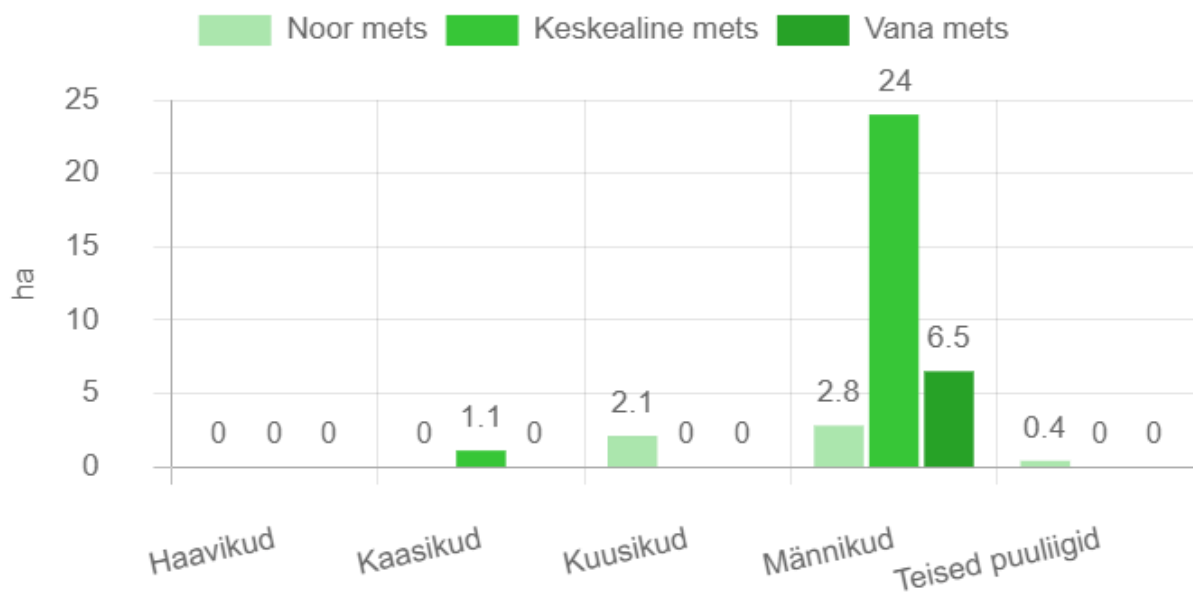
Meelva metsa puuliigilisest ja vanuselisest jaotusest 2031.aastal annavad ülevaate joonised 6-9. Ala metsade jagunemine vanuste ja majandamise kategooriate kaupa 2031.aastal on toodud kaartil 3.

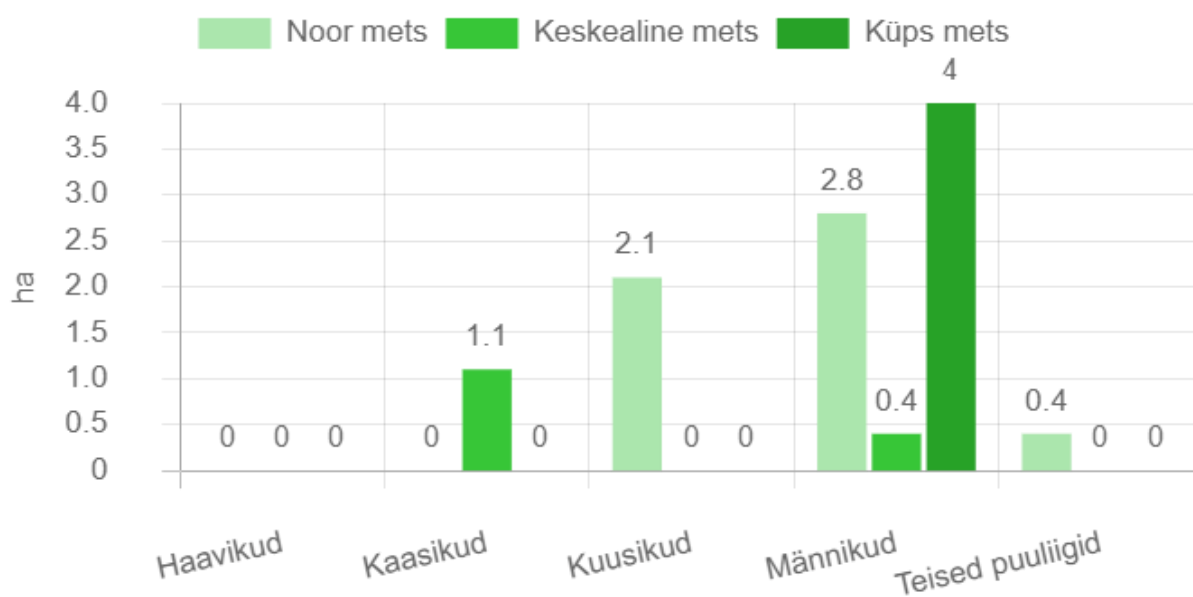
Joonis 6. Ala kõigi metsade jagunemine puuliikide kaupa (%) 2031.aastal

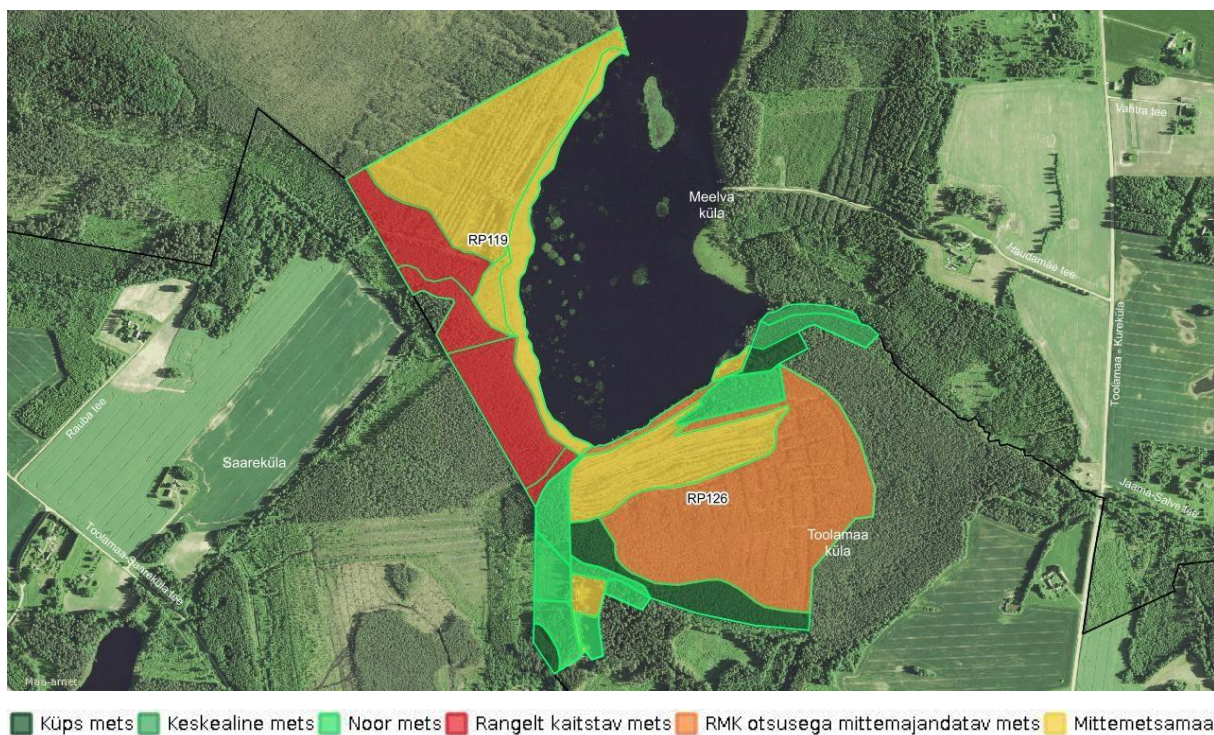
Joonis 7. Ala kõigi metsade vanuseline jaotus (%) 2031.aastal

Joonis 8. Ala kõigi metsade vanuseline jaotus (ha) 2031.aastal

Joonis 9. Ala majandatavate metsade vanuseline jaotus (ha) puuliikide kaupa 2030.aastal

Kaart 3. Ala metsade jagunemine vanuste ja majandamise kategooriate kaupa 2031.aastal

IV Mõisted

Uuendusraiet tehakse puidu saamiseks ja uue metsa kasvatamiseks. RMK soovib säilitada meie metsade liigirikkust ja kasvatada erineva puuliigi puistuid seal, kus nad kasvavad kõige paremini.

Uuendusraie liigid on lageraie ja turberaie

- **Lageraie (LR)** korral raiutakse langilt ühe aasta jooksul kõik puud, välja arvatud säilikpuud, mis toetavad elurikkust ja ka looduslikku uuenemist kohapealse seemnega.
- **Turberaie** korral raiutakse mets hajali paiknevate üksikpuude või häiludena pikema aja jooksul. Turberaiete liigid on aegjärgne raie (**AR**), häilraie (**HL**) ja veerraie (**VE**).

Valikraiet (VR) tehakse erandjuhtudel, kui seda toetavad looduslikud tingimused ja metsa on võimalik kasvatada ja kasutada püsimeetsana. Mets raiutakse üksikute puude ja väikeste häiludena.

Hooldusraiet kasutatakse elujõulise metsa kasvatamiseks.

Hooldusraie liigid on valgustusraie (**VA**), harvendusraie (**HR**) ja sanitaarraie (**SR**).

- Nooremates metsades tehakse **valgustusraiet**, mille käigus raiutakse kõik tulevasse suurde metsa mittesobivad puud ja tehakse kasvuruumi eelistatud peapuuliigile.
- Vanemates metsades tehakse **harvendusraiet**, mille käigus tõstetakse metsa väärtust tiheduse reguleerimise teel. Harvendusraiega raiutakse enamusepuuliigi kasvu segavad puud.
- Metsa halvenenud tervisliku seisundi parandamiseks tehakse **sanitaarraiet**.